

ПЕРЕДМОВА

Державним стандартом початкової загальної освіти передбачається підготовка всебічно розвиненої, активної особистості, здатної до самостійних досліджень і відкриттів. Проте починати розвиток мислення треба уже в дошкільному віці. Звичайно, можна повідомляти дітям знання в готовій формі, щоб їх легко запам'ятовували і відтворювали за необхідності. Це заощаджує час дітей і дорослих, забезпечуючи високі результати.

Але за деякий час ми з гіркотою переконаємося, що застосування готових рішень у повсякденному житті й у професійній діяльності дає швидкоплинний ефект, а циркуляція в інформаційному просторі значної кількості неправдивих відомостей робить звичку до засвоєння чужих знань навіть небезпечною.

Наш посібник зорієнтований на формування в дитини вміння мислити і використовувати свої знання у різних життєвих ситуаціях. На кожному занятті рекомендуємо давати одне-два завдання, з якими діти раніше не стикалися, але можуть розв'язати їх самостійно або з допомогою дорослого. Слід також переглянути систему оцінювання: ефективність навчання будемо оцінювати не за швидкістю накопичення знань, а за вмінням зреагувати в несподіваній навчальній ситуації.

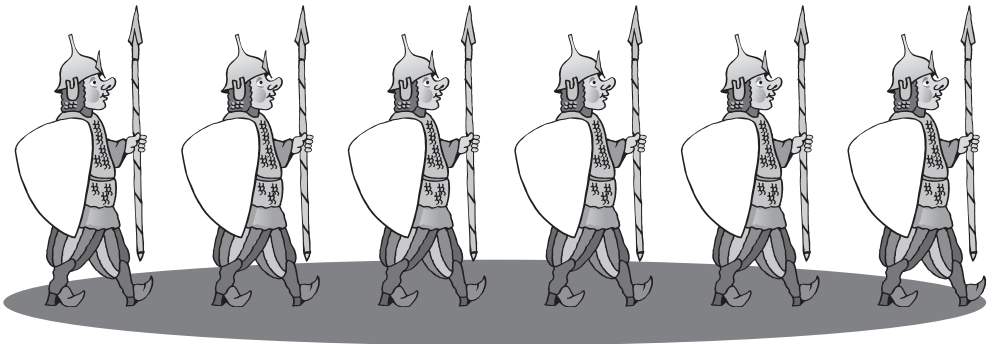
Якщо в скрутній ситуації дитина не намагається вгадати правильну відповідь, а вибудовує схему задачі, моделює ситуацію на столі за допомогою іграшок, ставить уточнюючі питання або висловлює припущення з подальшою перевіркою — тандем «дорослий – дитина» або «вихователь – група дошкільнят» працює правильно. Завдання, розміщені у нашому посібнику, можна виконувати багаторазово. Те, що дорослим видається рутинною, від дітей вимагає оригінальних висновків.

Важливим моментом у формуванні логічного мислення малюків є розвиток у дітей умінь, визначених освітньою лінією «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового компонента дошкільної освіти: аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації, систематизації, співвідношення і т. д.

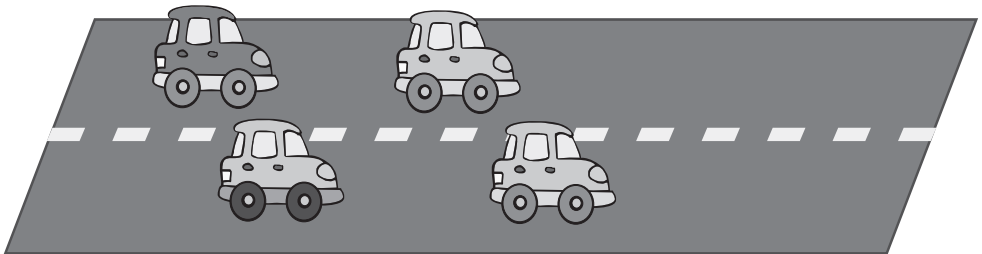
Назва посібника — «Практична логіка : 5+». А чому логіка? Тому що формулювання будь-якого завдання — це логічна конструкція, яку дитина повинна освоїти. І формулювання відповіді теж містить логічну конструкцію. До того ж освоєння тонкощів цієї логіки на даному етапі розвитку дитячого мислення набагато важливіше, ніж правила формальної логіки.

У кінці посібника подано методичні вказівками до кожного завдання. Це орієнтир, а не догма. Сміливо експериментуйте: змінюйте формулювання завдань або навіть їх перелік, не забуваючи про головну мету — підтримання темпу генерації власних суджень у дітей.

1. Замалюй щити солдатів: червоних має бути більше, ніж жовтих.

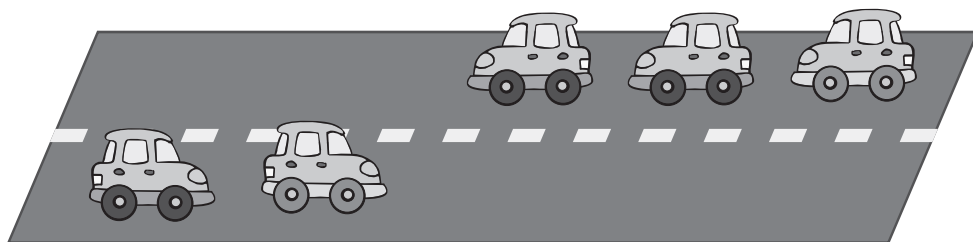
2. Розглянь малюнок. Усі автомобілі стартували одночасно від краю магістралі. Обведи найшвидшу машинку з верхнього ряду.

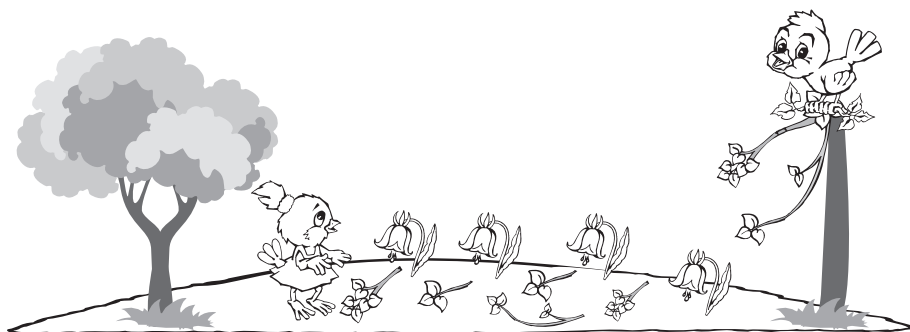
3. Якщо подивитися зверху на пірамідку, що знаходиться ліворуч, можна роздивитись усі кільця, з яких вона складається. Скільки кілець пірамідки, що знаходиться праворуч, ти побачиш, якщо її також розглядати зверху?

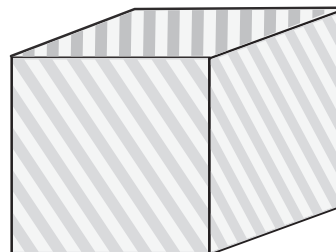
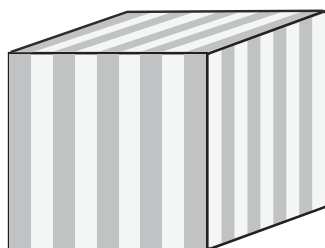
1. Обведи дві машинки, які зустрінуться останніми.

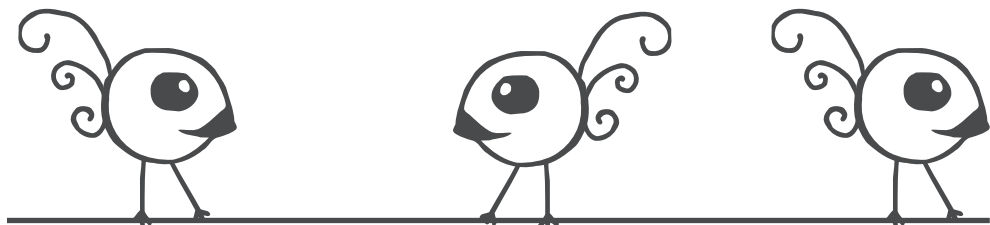
2. Горобець приніс своїй подрузі чотири красиві гілочки і три запашні квіточки. Визнач, на скільки було більше гілочок.

3. Розглянь зображені кубики. На сторонах одного з них лінії накреслено навскоси. Обведи цей кубик.

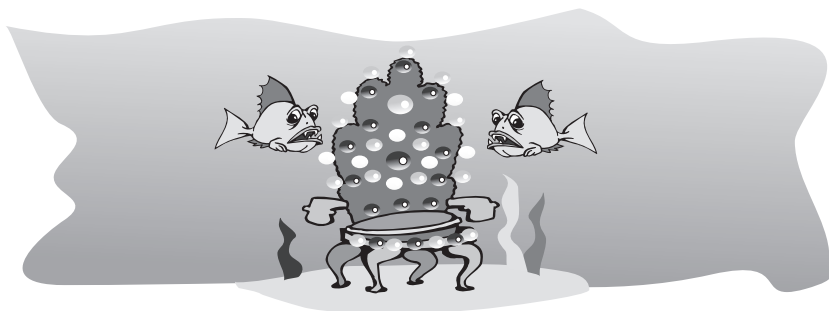
4. Визнач напрям руху зображених пташок. Дві з них біжать наввипередки. Ту, яка рухається швидше, зафарбуй червоним кольором, а ту, яка пересувається повільніше, — зеленим.

5. Обведи червоним кольором доріжку, яку ти назвав би прямою.

6. Вдень трон морського короля охороняють дві риби, а вночі — на три більше. Скільки риб охороняють королівський трон вночі?

Завдання 3.

Дитина уже працювала з терезами. А це завдання передбачає роботу з пружиною, яка надає конкретики при вимірюванні ваги.

Завдання 5.

Малюнок у посібнику не допоможе знайти правильну відповідь. Поясніть дитині, що на картинці помістилась лише частина морського дна. Найкраще використати моделювання: хай дитина уявить себе морським володарем, а поряд розставить чашки, замість черепашок, як це вказано в умові, і підрахує загальну кількість.

Заняття 19 (стор. 40-41).

Завдання 4.

У цьому sudoku найважче — визначити перелік значків у клітинках.

Заняття 20 (стор. 42-43).

Завдання 1.

Час для дітей — поняття досить абстрактне. Але якщо Ви запалите свічки для торта в різний час, отримаєте повне усвідомлення цього поняття дитиною.

Заняття 21 (стор. 44-45).

Завдання 1.

Маса — дуже важливе поняття, тому корисно закріпити його усвідомлення експериментально.

Завдання 2.

Для деяких дітей потрібне попереднє моделювання на столі.

Заняття 22 (стор. 46-47).

Завдання 3.

Щоб дитині було легше впоратись з цим завданням, варто застосувати моделювання на папері. Намалюйте чотири палички (це колоски), над ними — два кружечки (результат лічби пер-

шої мишки), а під паличками — п'ять кружечків (результат лічби другої мишки). Тепер дитина легко дасть правильну відповідь.

Завдання 5.

Якщо виникнуть труднощі, нехай дитина випише числа від 1 до 5 по порядку. Відповідь стане очевидною.

Заняття 23 (стор. 48-49).

Завдання 1.

Дитина може не зрозуміти, як зобразити стрілочку так само, але при цьому щось поміняти. Не старайтесь відразу пояснити, як це зробити. Кілька спроб — і рішення знайдеться. Проте в умові не вказано, на скільки довшою повинна бути стрілка. Це теж збиває з пантелику. Поясніть дитині, що довжина може бути різною.

Завдання 2.

Дитина повинна намалювати шість кружечків. Це завдання також входить у загальну кількість.

Заняття 24 (стор. 50-51).

Усі завдання цього заняття на закріплення отриманих знань, умінь і навичок.

Заняття 25 (стор. 52-53).

Завдання 1.

Використайте моделювання на підлозі, до того ж гномом повинна бути сама дитина.